

Aplicarea în satul Tabani, județul Hotin a reformei agrare din 1868 și tentativa de emigrare a țăranilor în regiunea Amur

CZU: 94:332.2.021.8(498.7-22)"1868"

Valentin TOMULEȚ

 0000-0003-4696-2064

Documentele de epocă în care este abordat subiectul pus în discuție atestă că implementarea Regulamentului agrar din 14 iulie 1868, în special, repartizarea loturilor de pământ în diferite localități ale Basarabiei, a fost un lucru dificil, a necesitat timp și efort – atât din partea țăranilor, cât și din partea administrației de stat județene, regionale și imperiale. Problema a apărut din cauza că unii proprietari funciari nu s-au conformat dispozițiilor regionale și imperiale, păstrându-și în proprietate cea mai bună parte a moșiei, beneficiind de acest drept regulamentar, alegându-și cele mai fertile și mănoase loturi, amplasarea cea mai favorabilă geografică a moșiei, iar în unele cazuri, n-au inclus, sub diferite pretexte, o parte din terenuri în componența moșiei ce urma a fi repartizată țăranilor. Exemplu elocvent, în acest sens, este tentativa țăranilor din satul Tabani, județul Hotin, de a primi în folosință lotul deplin de pământ, în mărime de 8 desetine, prezentând pe parcursul anilor plângeri și cereri în diferite instanțe județene, regionale și imperiale, în care solicitau soluționarea problemelor legate de repartizarea loturilor de pământ, care, convențional, pot fi compartimentate, cu mici întreruperi, în patru mari etape:

- 1) 15 martie 1871 – 20 octombrie 1882;
- 2) 6 mai 1884 – 20 februarie 1885;
- 3) 7 februarie 1906 – 22 august 1909;
- 4) 23 iulie 1911 – 25 aprilie 1913.

Respectiv, într-o perioadă de timp de cca 45 de ani de la data enunțării reformei agrare din 1868, țăranii din satul Tabani, timp de 17 ani, au fost într-o corespondență permanentă cu instituțiile județene, regionale și imperiale, în încercarea de a-și rezolva problemele legate de modul și specificul înzestrării lor cu pământ, și 28 de ani – în situație de repaus relativ. În pofida curajului și dârzeniei, a insistenței și perseverenței, tentativa țăranilor nu

s-a încununat cu succes. În consecință, începând cu vara anului 1902, se desfășoară o nouă etapă în istoria sătenilor, când la 31 mai – 59 (60) de familii, iar la 19 iunie – 140 de familii vor depune cereri de a se strămuta în regiunea Amur, Rusia, în căutare de pământ.

Un interes deosebit prezintă cele două liste (tabele) – datate cu 31 mai și 19 iunie 1902 – ale țăranilor care au manifestat dorința de a se strămuta în regiunea Amur. Ele conțin informații prețioase despre componența familiei (similar recensămintelor fiscale), suprafața pământului deținut în proprietate și valoarea în ruble a acestuia, cealaltă avere, inclusiv casa de locuit, construcțiile auxiliare, forța de tracțiune, vitele mari și mici cornute etc. și prețul în ruble a fiecărei unități luate în parte, pentru ca suma obținută în timpul vânzării să le ajungă țăranilor pentru drum, hrană și construcția locuinței la noul loc de trai. Pentru a primi permisiunea de a pleca, în baza legii din 15 februarie 1902, țăranul trebuia să dispună nu mai puțin de 300 de ruble pentru amenajare la noul loc de trai, nu mai puțin de 30 de ruble pentru fiecare membru al familiei mai mare de 10 ani și 10 ruble – mai mic de 10 ani, pentru drum și hrană. În baza legii din 19 martie/16 aprilie 1901, de dreptul de a emigra în Siberia beneficiau doar persoanele care la locul de trai dispuneau de mai puțin de jumătate din lotul de pământ stipulat de Regulamentul din 1868 sau care în componența familiei nu aveau un număr necesar de brațe de muncă mature (mai puțin de două persoane), precum și cei cărora la locul de trai le rămâneau minori sau persoane inapte de muncă.

Respectiv, din numărul celor 60 de solicitări, înregistrați în tabelul din 31 mai, dreptul de a pleca în regiunea Amur au primit doar 14 familii.